

Brno a jižní Morava

DNES Brno, Blansko, Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo

8 °C | 5 °C

 Počasí v kraji více informací →
pocasi.idnes.cz

brno.idnes.cz

Hrobka Elišky Rejčky skryvá další tajemství

Výzkum v **brněnské bazilice** určil přesné umístění hrobek královny a Jindřicha z Lipé. Odhalil i jeden doposud neznámý a další nedokončený hrob.

Zuzana Brandová
 redaktorka MF DNES

BRNO Pod hlísedou podlahou čelem k oltáři leží v hlavní lodi brněnské baziliky Nanebevzetí Panny Marie na Mendlovo náměstí Eliška Rejčka. Přesné umístění hrobu dvojnásobné české královny, která žila na přelomu 13. a 14. století, zjistil výzkum, do něhož se odborníci pustili u příležitosti letošního sedmistého výročí založení kláštera cisterciáků na Starém Brně.

„Urtili jsme, kde přesně se nachází místo posledního odpočinku královny i jejího druha Jindřicha z Lipé. Věděli jsme, kde zhruba byli pohřbeni, hroby byly v minulosti i otevřeny, nedochoval se však žádný nářez. Pro nás je důležité mít to ověřené na sto procent,“ upozornil je archeolog Muzea města Brna Petr Vachů, který je zároveň vedoucím projektu Eliška Rejčka 700.

Přesná lokace není zdaleka jedinou novinkou, kterou výzkum odhalil. Stejně jako je život Elišky Rejčkové - vdovy po králi Václavu II.

a Rudolfa Habsburském - spjatý s mnoha tajemstvími, je jimi opředené i místo jejího posledního odpočinku. Výzkumníci totiž objevili dvě další neznámé hroby.

„Já v severní, tedy levé lodi pro nás byla oprava překvapením. Musíme důkladně projít záznamy cisterciáků, jestli v nějakém dokumentu najdeme, o koho by se mohlo jednat,“ nastiňuje Vachů. V jižní části kostela je vedle ostatků Jindřicha z Lipé ještě jedna prázdná podzemní komora, která nebyla nikdy dokončena. Komu měla patřit, zatím také není známo.

Označení je o dvě kachle vedle Zajímavostí je, že Rejččin hrob je mírně posunutý oproti symbolické dluždit značené písmenem E. „Kameník se evidentně neřešil a kachli položil o dvě řady dál, než správně měl,“ usmívá se Vachů.

Zatímco v případě předloňského výzkumu Gregora Johanna Mendel se jednalo o exhumaci jeho ostatků, aby výzkumníci mimo jiné zjistili DNA zkladatele genetiky, tentokrát archeologové nemuseli „rozbrat půl kostela“.

Přízkum pomocí georadaru je totiž neinvazivní metoda, takže podlahu zůstala netknuta. S přístrojem, který s nadávkou vypadá jako větší a sofistikovanější vysavač, experti postupně projeli všechny volné plochy kostela a nasmáli je.

„Do hloubky dvou až tří metrů prosvítí místo pod podlahou a odhalí, kde se skrývají dutiny, a ukáže anomálie,“ přibližuje postup Michal Vagner, geofyzik a archeolog z Ústavu archeologie a muzeologie Masarykovy univerzity. Ten spolu s historikem Chborem Ostřím hledá už hrobku markraběte Jana Jindřicha v kostele sv. Tomáše v Brně či místo posledního odpočinku krále Zikmunda Lucemburského v rumunské Oradey.

Vachůta překvapilo, že pod podlahou neobjevili další kostry. „Sice víme, že mníšky cisterciácky pohřbívali jinde, ale mysleli jsme, že se řady přece jen nějaké další hroby objeví. Třeba donátorů, kteří by si uložili zkrátka vymřít,“ dodává Vachů s tím, že celých sedm století je tak respektováno posvátné místo pohřbu Elišky Rejčkové a zářný z církevních hodnostářů si nedovo-

Dvojnásobná královna Ovdovělá manželka Václava II. a Rudolfa Habsburského se roku 1318 přestěhovala na Mraavu. v Brně žila po boku mocného šlechtice a zemského hejtmána Jindřicha z Lipé. Zdroj: www.brno.guide.net

lil vybudovat v její blízkosti dodatečné pohřební místo.

Naposledy byl její hrob otevřen před 120 lety při rekonstrukci podlahy kostela. „Za světla lucerny s hroby svíčkou bylo odklopeno víko rakve a odhalila se krásně tvarovaná lebka obklopená věncem z hedvábých květů napředěných na stři-

hách. Mezi květy byly lilie z velmi jemných blůvků perel,“ je uvedeno v archívních listinách. Do hrobky byl přidán dokument psaný latinou na pergamentu, který v roce 1903 sepsal a podepsal tehdejší knihovník Starobrněnského kláštera Klement Antonín Janeschek.

Poprve se Eliščin hrob cisterciácký rozhodly otevřít při opravách k letošnímu 700. výročí založení Antonie von Uřiců píentě vyzvedla kosti královny ze ztrouchnivělé dřevěné rakve a nechala je znovu pohřbit v měděném sarkofágu. Jindřichův hrob byl otevřen v roce 1966 při zavádění parovodního topení pod podlahou baziliky.

Rukopisy se vrátí po 240 letech Aktivo šlo o jednu z největších žen Českého království 14. století, do hrobu byla Rejčka pohřbena v prostém rouchu.

Muzeum města Brna připravilo letošnímu 700. výročí založení velkou výstavu. Začne 1. června, jmenit spartí ojedinelý soubor devíti rukopisů. Ty Rejčka nechala na své náklady pořídit a věnovala je klášteru. Po jeho zrušení císařem Josefem II. v roce 1782 se šest dokumentů dostalo do Rakouské národní knihovny ve Vídni, dva do rajhrského kláštera a jeden do Moravského zemského archivu.

Soubor gotických knih z původního majetku tak bude po 240 letech kompletní a návštěvníci je uvidí i hem léta na hradě Špilberk.

Kde odpočívá?
 Ostatky Elišky Rejčkové jsou uloženy pod podlahou baziliky Nanebevzetí Panny Marie na Mendlovo náměstí. Přesnou polohu hrobky ženy, která před 700 lety založila proslulý klášter na Starém Brně, nyní odborníci odhalili georadarem.
 2x foto: Anna Vaňrková, MAFRA, a Wikipedie

